

JORNADA GRUP D'ÈTICA CAMFIC

3 de Desembre

Eutanàsia... m'acompanyes?

“Ophelia” Ricardilus

dmd
DRET A MORIR DIGNAMENT
CATALUNYA
www.dmd.cat

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

DOCUMENT DE VOLUNTATS ANTICIPADES

(DVA)

Barcelona

3 de desembre de 2024

Montserrat Colominas

Voluntària de DMD-Catalunya

Isabel Buezo Reina

EAP Bufalà Canyet

Membre del GdT d'Ètica de la CAMFiC

Les imatges utilitzades han estat cedides per un grup de joves il·lustradors, que van plasmar el que per a cadascun/a representava una mort digna

Conflicte d'interès de: Montserrat Colominas Grau (2024)

Associació Dret a Morir Dignament - Sòcia i voluntària de l'associació

Associació Dret a Morir Dignament (1984)

DMD és una entitat sense ànim de lucre.

DMD defensa la llibertat de tota persona a decidir el moment i la manera de finalitzar la seva vida, especialment quan es pateix un deteriorament irreversible i un sofriment insuportable.

Andrea Zayas

Quan parlem dels nostres drets... parlem de:

- **Dret fonamental a la integritat física i moral, a la llibertat personal i al lliure desenvolupament de la personalitat** (Constitució Espanyola)
- **Dret a l'autonomia del pacient** (Llei 21/2000 Catalunya i ley 41/2002 España)
 - Dret a la informació i a la intimitat***
 - Dret al consentiment informat**
 - Dret a rebutjar tractaments**
 - Dret a les Voluntats Anticipades**
- **Dret a rebre Cures Pal·liatives integrals** (Estatut de Catalunya 2006)
- **Dret a rebre ajuda per morir** (Ley Orgánica de Regulación de la Eutanàsia 2021)

* Dret a que es respecti el caràcter confidencial de la informació sobre la seva salut, que no es pot comunicar a ningú més, ni tant sols als seus familiars sense el seu consentiment.

QUÈ ÉS EL DOCUMENT DE VOLUNTATS ANTICIPADES?

És la nostra veu quan nosaltres, per malaltia, no podem expressar la nostra voluntat.

Va adreçat a l'equip sanitari que ens atindrà.

QUI EL POT FER?

Tota persona major d'edat

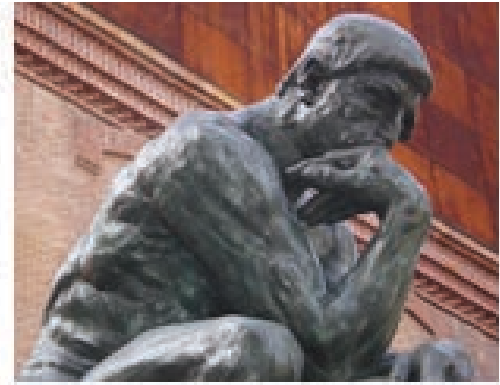
Amb capacitat cognitiva suficient

Actuant lliurement, sense cap tipus de coacció

I NOSALTRES DIEM QUE EL DVA ÉS UN REGAL

- Per a nosaltres, per a tothom: el tenir-lo dona tranquil·litat, tot i que fer-lo comporta molta implicació emocional.
- Per a la nostra família: en moments durs, no els carreguem amb decisions difícils.
- Per a l'equip mèdic/sanitari: estarà orientat sobre com ha d'actuar, ajuda a conèixer els principis de la persona

El primer pas és **reflexionar** sobre els propis valors i com ens agradaria que fos el nostre final de vida.

Això ens ajudarà a analitzar i potser a entendre una mica més, els valors dels altres.

CAL NO OBLIDAR ELS OBJECTIUS DE LA MEDICINA

Són dos, amb la mateixa importància i categoria:

- 1) Lluitar contra les malalties.**
- 2) Ajudar als pacients (persones) a morir en pau.**

BACON, F. (1605). CASSELL, E.J. (1982). CALLAHAN, D. (2000): BAYÉS, R (2001)

- **Conflicte de lleialtats entre:**

Els meus fonaments, els meus valors i el meu compromís vers als altres.

I la demanda d'una persona que confia en mi, que em demana ajuda.

I em qüestiono *“Podré superar el no ajudar-lo ?”*

Lliures fins al final

Perquè estimem la vida, volem una bona mort

MOLTES GRÀCIES

Conflicte d'interès de: **Isabel Buezo Reina** (2024)

<p>Lligams amb entitats que han donat suport econòmic a les activitats relacionades amb el grup d'ètica.</p> <p>(darrers 3 anys)</p>	<ul style="list-style-type: none">- Sòcia de la CAMFIC i SEMFIC
<p>Lligams (econòmics o altres) amb entitats que tenen interès en les activitats del grup d'ètica.</p> <p>(darrers 3 anys)</p>	<ul style="list-style-type: none">- Metgessa de Família a l'ICS
<p>Lligams financers de la família directa relacionats amb les activitats del grup d'ètica.</p>	<ul style="list-style-type: none">- Cap
<p>Associacions no financeres amb altres entitats que siguin rellevants per les activitats del grup d'ètica.</p>	<ul style="list-style-type: none">- Vocal del Fòrum Català d'Atenció Primària- Col·laboradora amb Amics de la Vall d'Hebron

**Ell ja no m'ho pot demanar...
però al DVA ho va deixar clar.**

 Generalitat de Catalunya
Comitè de Bioètica de Catalunya

DOCUMENT DE VOLUNTATS ANTICIPADES
DADES DE LA PERSONA QUE EXPRESSA LA SEVA
ANTICIPADAMENT

Jo, Antoni Gela
amb el núm. de telèfon 600 000 000
carrer _____, amb el núm. de telèfon _____
postal _____

amb la capacitat per prendre una decisió
m'ha permès reflexionar, expresso e
en compte sobre la meua atenció e
diferents circumstàncies derivades
meua voluntat

A. INSTRUCCIONS I CRITERIS PE

que desitjo que es tinguin e
vital, la qualitat de vic
entre d'al

On ens trobem?

- **Llei Orgànica 3/2021, 24 de març, de regulació de l'eutanàsia.**
- **Llei 2/2024, de modificació de la Llei 21/2000, en vigor des d'abril de 2024: (Article únic):**
 - a) Davant notari
 - b) Davant tres testimonis majors d'edat
 - c) Davant d'un professional sanitari de l'àmbit de l'atenció primària, hospitalària o sociosanitària, preferentment dels centres de referència per al pacient.

Quin paper tenim com a professionals sanitàries?

INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ

- Avaluar la disponibilitat a iniciar el procediment
- Sensibilitzar i motivar per a fer-ho
- Reflexió.

FORMALITZACIÓ I VALIDACIÓ

- Declarem que la persona sol·licitant realitza el DVA:
 - ✓ Amb plena consciència
 - ✓ Amb capacitat de fet
 - ✓ Sense que hi hagi cap evidència de coacció

Aconsellable el seu REGISTRE en la Història Clínica Compartida i en el Registre Nacional d'Instruccions prèvies des del centres sanitaris

Quin ha de ser el contingut del DVA?

- Expressió prioritzada de principis i criteris personals
- Situacions sanitàries concretes
- Instruccions i límits més específics
- Voluntat de rebre eutanàsia
- Representant
- Altres consideracions

Quin ha de ser el contingut del DVA?

- El DVA és **propi i lliure**
 - Models orientatius de document de voluntats anticipades: **gencat**, dmd

Generalitat de Catalunya
Comitè de Bioètica de Catalunya

Model del document de voluntats anticipades en presència de professional sanitari

Us presentem el model per redactar un document de voluntats anticipades (DVA). Aquest model us pot ser d'ajuda per emplenar les instruccions del vostre DVA. Podeu utilitzar altres models o confeccionar-ne un de propi.

El model consta de dues parts fonamentals:

- **Instruccions i criteris personals.**
- **Declaració del professional sanitari que avala el document.**

Abans d'emplenar el document, us recomanem que us adreceu a la pàgina web del **Canal Salut** (<https://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/v/voluntats-anticipades>). on trobareu les guies informatives sobre les **voluntats anticipades**.

Recordeu que sempre podeu demanar orientació a un professional sanitari per tal de valorar l'abast de les vostres decisions.

https://web.gencat.cat/web/shared/OVT/Departaments/SLT/Documents/Formularis_pdf/7_10645_DVA_Professional_sanitari_emplenar_a_ma.pdf

Quin ha de ser el contingut del DVA?

- El DVA és **propi i lliure**
 - Models orientatius de document de voluntats anticipades: **gencat**, dmd

Voluntat d'eutanàsia

Amb independència que, per respectar la meua voluntat i els meus desitjos, es tinguin en compte els criteris i les instruccions expressades anteriorment, vull que aquest document tingui la consideració formal de sol·licitud per rebre l'eutanàsia si es compleixen els requisits establerts per la Llei orgànica 3/2021, de 24 de març, de regulació de l'eutanàsia, dels quals soc coneixedor.

- Davant la possibilitat que em trobi en una situació en la qual em resulti impossible expressar-me i, per tal d'ajudar a interpretar millor la meua voluntat, vull que quedi clar que, per a mi, trobar-me en alguna de les situacions següents, és una causa de patiment insuportable i intolerable:

- Una malaltia greu i incurable amb un pronòstic de vida limitat i en un context de fragilitat progressiva.
 - Una malaltia irreversible que, en un termini breu, condueix inevitablement a la meua mort.
 - L'estat vegetatiu crònic.
 - L'estat avançat de demència.
 - Una malaltia, lesió, condició física o psíquica que:
 - M'impossibilita comunicar-me de qualsevol manera i relacionar-me amb altres persones.
 - Em produeix patiment insuportable i intolerable.
 - M'impossibilita mantenir una independència funcional suficient que em permeti tenir autonomia per a les activitats bàsiques de la vida diària.
-

Quin ha de ser el contingut del DVA?

- El DVA és **propi i lliure**

- Model orientatiu de document de voluntat anticipades per a **demència**

- Si es compleixen els requisits establerts per la legislació vigent, demano que se m'ajudi a morir mitjançant **l'eutanàsia** i vull que aquest document tingui la consideració formal de sol·licitud per rebre-la. Per tal d'ajudar a interpretar millor la meua voluntat, vull que quedi clar que, per a mi, trobar-me en algun dels supòsits o situacions assenyalats en els apartats 2.1 i 2.2 d'aquest document és una causa de patiment insuportable i intolerable.

2.1 VALORS VITALS: Per al meu projecte vital, la **qualitat de vida** és un aspecte molt important, i aquesta qualitat de vida la relaciono amb els següents supòsits:

- La possibilitat de comunicar-me i relacionar-me de manera conscient amb altres persones.
- No patir dolor físic ni psíquic.
- Tenir capacitat funcional que em permeti l'autonomia en la vida diària.
- No perllongar de manera artificial la meua vida quan la situació clínica sigui irreversible.

2.2 SUPÒSITS I SITUACIONS: Els **valors vitals** esmentats vull que es respectin especialment en les situacions següents:

- Dany cerebral sever i irreversible per qualsevol causa, inclús per accident.
- Malaltia degenerativa en fase invalidant.
- Vellesa avançada amb deteriorament important del meu estat general.
- Estat avançat de qualsevol malaltia de pronòstic fatal.
- Qualsevol situació en què no hi hagi expectatives de recuperació i que se'n derivin seqüeles que impedeixin una vida digna segons jo l'entenc i he expressat a l'apartat anterior.

(Marqueu a partir de quina de les tres opcions voleu que es compleixin les vostres instruccions. **Marqueu-ne només una**)

- Demència **moderada**, que m'impedeixi viure sol/a i/o realitzar activitats com ara: *sortir al carrer sense acompanyament, cuinar, comprar, ...*
- Demència **moderadament severa**, que generi la impossibilitat de valdre'm per mi mateix/a en activitats com ara: *vestir-me, dutxar-me, menjar sol/a, anar al lavabo, llegir, escriure,...*
- Demència **severa**, que m'impedeixi: *comunicar-me o reconèixer les persones afectivament properes i/o em mantingui immobilitzat/da en una cadira o en un llit, ...*

I vosaltres,
ja teniu pensat què voleu que us regalin?

Moltes gràcies per la vostra atenció!

Escenari 1

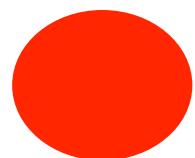

L'Helena té 64 anys i fa déu que se li va diagnosticar un tumor de colon. Ha fet molts tractaments i ara, recentment, arran d'uns episodis d'alteració de la conducta li han comunicat que té unes metàstasis cerebrals.

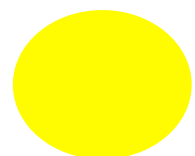
Ve a consulta perquè li han dit que pot acabar alterant les seves competències i vol fer un DVA per a quan això passi que se li practiqui una eutanàsia.

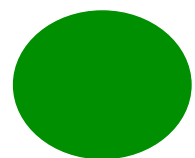
Possibles cursos d'acció:

Es dona suport a l'Helena amb el DVA.

Per les metàstasis cerebrals, ara per ara, no és pot considerar competent i decideix no fer el DVA.

La professional recomana a l'Helena que, per a fer el DVA, ha de venir acompanyada del seu marit i prefereix consultar a un referent si pot fer o no el DVA.

Altres cursos...

Escenari 2

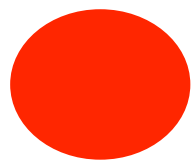
La Rosa té 72 anys i va ser diagnosticada d'una demència tipus Alzheimer fa set anys. Al 2021, amb l'arribada de la llei de l'eutanàsia, la Rosa va elaborar el DVA junt amb la seva metgessa de referència, ella tenia clar que en el moment que ja no reconegués a la seva família, volia deixar de viure.

Fa unes setmanes hem visitat a la Rosa amb la seva cuidadora, ja no tenia l'ànim deprimit com temps enrere, se la veia contenta.

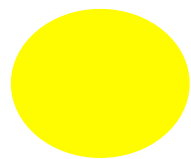
Avui ve a consulta el fill de la Rosa, en Ricard, que demana que a la seva mare se li apliqui l'eutanàsia perquè la demència està molt avançada.

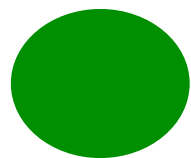
Possibles cursos d'acció:

La professional parla amb en Ricard i li explica que farà allò que la seva mare va deixar escrit al DVA, en aquest cas practicar una eutanàsia en cas de demència avançada.

La professional té dubtes si la pacient es troba en el context eutanàsic que es descriu al DVA perquè la seva valoració fa dues setmanes va ser molt bona, decideix consultar.

La professional li explica al seu fill que ara que la seva mare està millor i pot ser val la pena esperar i valorar-ho més endavant.

Altres cursos...